

Sistemul instituțional al administrației publice centrale de specialitate din Republica Moldova în contextul edificării statului modern

Aurel SÎMBOTEANU,
doctor în științe politice, conferențiar universitar,
șef Catedră științe administrative,
Universitatea de Stat din Moldova

SUMMARY

In this study are examined some aspects of the organization and functioning of the specialized central public administration in the Republic of Moldova considering the recent regulations that have been made into the Law on specialized central public administration, adopted on May 04, 2012, which will come into force on February 03, 2013.

The adoption of this law is an attempt to adjust the institutional system of the Moldovan specialized central public administration to the European model, by assigning clear responsibilities and functions to mentioned authorities as well as streamlining administrative procedures and activities undertaken by them. The specialized central public administration is conceived as a unitary system in which no ministry or other central administrative authority and organizational structures, within their competency framework, may be outside the system. Thus, in the context of these stipulations the law ensures the unity of the specialized central public administration as a system.

The social impact of the law will occur at the administrative system level as a whole by strengthening the capacities of ministries and other specialized central administrative authorities in developing and promoting policies of sectoral and intersectoral development, by improving the quality of decision-making process at the Government level as well as ensuring healthy relationships with local public administration and civil society.

Mai bine de două decenii, Republica Moldova parcurge calea de edificare a unei societăți democratice, confruntându-se cu multe obstacole. Printre ele se regăsesc și cele care au afectat, iar unele mai continuă să afecteze buna funcționare a administrației publice. Înlăturarea acestor obstacole reprezintă un obiectiv important al procesului de edificare a statului modern.

În cele ce urmează ne vom referi la unele aspecte privind organizarea și funcționarea administrației publice centrale de specialitate în contextul proaspetelor reglementări în Legea privind administrația publică centrală de specialitate, adoptată la 04 mai 2012 și care va intra în vigoare la 03 februarie 2013. [3]

Calea parcursă până la adoptarea acestei legi a fost destul de îndelungată și anevoioasă,

însotită atât de promovarea convingerilor adeptilor acestei legi, precum și de acțiunile unor purtători ai viziunilor negativiste privind utilitatea ei. Adoptarea, în sfârșit, a legii nominalizate s-a produs reieșind din acțiunile prioritare ce se conțin în Programul de activitate a Guvernului Republicii Moldova pentru perioada 2011-2014 [10] și este una dintre măsurile menite să contribuie la crearea unui cadru instituțional eficient al administrației publice centrale de specialitate.

Printre argumentele care au condus la elaborarea și adoptarea acestei legi vom menționa următoarele:

În primul rând, existența unui vid legislativ în domeniul reglementării relațiilor ce țin de organizarea și funcționarea administrației publice centrale de specialitate, fapt ce a condiționat existența unor deficiențe care au

redus din eficiența acestui sistem. Adversarii negau necesitatea unei astfel de legi prin faptul că avem Legea cu privire la Guvern, care conține și unele reglementări cu privire la administrația publică centrală de specialitate. Vom aminti aici că această lege a fost adoptată la 31 mai 1990, până la dobândirea independenței Republicii Moldova și, în pofida multiplelor modificări intervenite pe parcursul anilor, nu mai corespunde provocărilor situației actuale din administrația publică. [2]

În al doilea rând, o perioadă îndelungată n-a existat o viziune clară asupra modului de constituire a unor autorități publice centrale de specialitate și de alegere a unei anumite forme de organizare instituțională a acestora, fapt care a îngreuiat activitățile de tipologizare a lor și de identificare a locului și rolului acestora în sistemul administrativ autohton. Menționez aceasta ca autor al unor studii din acest domeniu care, din cauza lipsei unui cadru normativ, am fost nevoit să efectuez o clasificare a acestor autorități centrale de specialitate într-o viziune proprie. [14]

În al treilea rând, unele autorități ale administrației publice centrale de specialitate erau, dar și mai sunt, preocupate nu numai de elaborarea politicilor publice sectoriale, dar și de implementarea acestora, ceea ce nu corespunde principiilor unei guvernări moderne, implementate în țările cu un nivel avansat al democrației. Prin promovarea principiului privind delimitarea funcțiilor de elaborare și de promovare a politicilor de funcțiile de implementare a acestora, care derivă și din Strategia de reformă a administrației publice centrale în Republica Moldova, [9] legea intenționează să schimbe lucrurile în acest domeniu.

Acestea, dar și alte cauze au impus crearea unui cadru legal unic pentru reglementarea relațiilor ce țin de organizarea și funcționarea administrației publice centrale de specialitate.

Cu ce vine această lege și ce aduce ea nou pentru administrația publică din Republica Moldova ?

În viziunea noastră, este o încercare de ajustare a sistemului instituțional al administrației publice centrale de specialitate din țara noastră la un model european, prin

atribuirea clară a responsabilităților și competențelor autorităților respective, precum și prin raționalizarea procedurilor și activităților administrative desfășurate de acestea.

Este important de menționat, că legea stabilește structura administrației publice centrale de specialitate, stipulând în art. 2 că sub incidența legii cad *ministerele, Cancelaria de Stat, alte autorități administrative centrale* subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență. Printre ultimele sunt specificate autoritățile administrative din subordine, serviciile publice desconcentrate, precum și instituțiile publice în care ministerul, Cancelaria de Stat sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator.

Legea se pronunță separat referitor la *autoritățile administrative autonome* față de Guvern, stipulând în art. 2, alin. (2) că prevederile legii se aplică și acestora în măsura, în care nu sunt reglementate și nu contravin dispozițiilor legilor speciale care reglementează activitatea autorităților respective.

Luată în ansamblu, administrația publică centrală de specialitate este concepută ca un sistem unitar, în care niciun minister sau altă autoritate administrativă centrală, precum și structură organizațională din sfera lor de competență nu pot să se afle în afara acestui sistem. Prin aceste stipulări, legea asigură unitatea administrației publice centrale de specialitate ca sistem. Unitatea acestui sistem urmează să fie asigurată și prin punerea la temelia activității sale a unor principii fundamentale prevăzute în art. 4, pe care legiuitorul le împarte în două categorii, și anume:

- *principii organizaționale* (ierarhie instituțională; delimitare a funcțiilor de elaborare și de promovare a politicilor de funcțiile de implementare a acestora; atribuire clară a responsabilităților și competențelor, evitând ambiguitatea, dublarea și suprapunerea acestora; desconcentrare a serviciilor publice; simplitate și claritate a structurii instituționale);

- *principii de funcționare* (legalitate; eficacitate în atingerea obiectivelor și realizarea sarcinilor stabilite; gestionare în mod economic a proprietății publice și utilizare eficientă a fondurilor publice alocate; planificare stra-

tegică; colaborare instituțională; asigurare a controlului financiar public intern; responsabilitate pentru activitate; raționalizare și promptitudine a procedurilor și activităților administrative; deservire eficientă a cetățenilor; asigurare a accesului la informație, a publicării datelor guvernamentale cu caracter public și a transparenței în procesul decizional).

Aplicarea principiilor organizaționale și funcționale se întrevide prin stabilirea unor raporturi de colaborare în cadrul administrației publice centrale de specialitate și soluționarea conflictelor de competență cu autoritățile administrației publice locale și cu asociațiile reprezentative ale acestora, precum și cu societatea civilă, asigurând accesul la informație a acestora, publicarea datelor guvernamentale cu caracter public și transparența procesului decizional, conform legislației în vigoare. [5]

Legea specifică detaliat *particularitățile de organizare și funcționare* a componentelor sistemului administrației publice centrale de specialitate.

Astfel, **ministerele** sunt organe centrale de specialitate ale statului care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate care sunt încredințate. Ele se organizează și funcționează numai în subordinea Guvernului, potrivit prevederilor Constituției Republicii Moldova, [1, art. 107] ale Legii nr. 64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern. [2, art. 24]

La momentul actual, în conformitate cu art. 24 al Legii cu privire la Guvern, în Republica Moldova funcționează 16 ministere: Ministerul Economiei; Ministerul Finanțelor; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Ministerul Apărării; Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor; Ministerul Mediului; Ministerul Educației; Ministerul Culturii; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Sănătății; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor. [2]

În viziunea noastră, rețeaua ministerială ce funcționează în prezent corespunde, în te-

mei, necesităților solicitate de competențele ce țin de activitatea administrației publice centrale de specialitate. Pentru comparație vom menționa că în astfel de țări ca Austria, Ungaria, Spania, Irlanda, Norvegia, Elveția funcționează de la 10 până la 12 ministere, câte 16 ministere funcționează în Albania, Danemarca, Lituania, Polonia și România. [13]

Cu statut modernizator și de inovație cu privire la ministere, am putea evidenția următoarele prevederi ale Legii privind administrația publică centrală de specialitate:

- se reglementează modalitățile concrete de constituire, reorganizare și dizolvare a ministerelor de către Parlament prin: fuziune (contopire și absorbție), dezmembrare (divizare și separare) sau transformare, caracterizându-se mecanismele fiecărei dintre aceste modalități;

- se stabilesc detaliat competențele ministrului și atribuțiile viceministrului, specificându-se activitățile organizatorice, manageriale, de control, dar și reprezentative ale acestora;

- se introduce funcția de Secretar de stat inexistentă până acum în ministere, cu toate că despre necesitatea acesteia s-a vorbit încă demult; [13], [15, pag. 105, 163-165] stabilindu-se că Secretarul de stat este funcționar public de conducere de nivel superior numit în funcție pe criterii de profesionalism în conformitate cu Legea nr. 158-XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. [6] El asigură realizarea legăturilor funcționale dintre conducerea ministerului și corpul de funcționari publici, precum și dintre subdiviziunile aparatului central al ministerului. Pentru exercitarea acestei funcții, Secretarul de stat este abilitat cu un set de atribuții, care au menirea să asigure elaborarea calitativă a programelor și planurilor ministerului, să coordoneze activitatea subdiviziunilor aparatului central și a structurilor organizaționale din sfera de competență a ministerului, să monitorizeze și să evalueze executarea obiectivelor și a direcțiilor strategice ale ministerului, să asigure elaborarea proiectelor de acte legislative și normative și altele;

- sunt statuate autoritățile administrative

din subordinea ministerelor și stabilită tipologia lor cu forma de organizare juridică de: *agenție* care se constituie pentru exercitarea funcțiilor de gestionare a anumitor subdomenii; *serviciul de stat* care se constituie pentru prestarea serviciilor publice administrative; *inspectoratul de stat* care se constituie exclusiv pentru exercitarea funcțiilor de supraveghere și control de stat în subdomenii sau în sfere din domeniile de activitate a ministerului. Decizia privind reorganizarea și dizolvarea autorităților administrative din subordinea ministerelor ține de competența Guvernului sau, după caz, a Parlamentului, în cazurile stabilite expres de actele legislative speciale. Autoritatea administrativă din subordinea ministerului este condusă de către director, numit în funcție de către ministru, dacă altfel nu este stabilit prin actele legislative speciale.

Legea specifică particularitățile de organizare și funcționare a **Cancelariei de Stat**, care are menirea să asigure organizarea activității Guvernului. Astfel, Cancelaria de Stat este condusă de secretarul general al Guvernului care, conform art. 16, alin. (2), are un statut similar cu cel al ministrului. Din aceasta derivă caracterul politic al acestei funcții de demnitate publică. [7] Legiuitorul formulează funcțiile de bază ale Cancelariei de Stat care într-o formă concentrată se rezumă la asigurarea asistenței organizatorice a activității Guvernului, inclusiv a procesului de planificare strategică, coordonarea procesului de planificare a politicilor publice, managementului funcției publice și al funcționarilor publici, monitorizarea executării actelor legislative și normative. Prin exercitarea acestor funcții, Cancelaria de Stat asigură, prin aparatul propriu, continuitatea derulării procedurilor aferente actelor de guvernare, constituind elementul de legătură și stabilitate a guvernării.

Un capitol aparte în lege este dedicat evidențierii particularităților organizării și funcționării **altor autorități administrative centrale** în subordinea directă a Guvernului. Aceste autorități se formează conform prevederilor art. 17, alin. (1) pentru realizarea politicii statului într-un anumit domeniu sau sferă de activitate, care nu intră în competența

nemijlocită a ministerelor, precum și pentru soluționarea unor probleme în care competențele mai multor ministere se intersectează.

În conformitate cu art. 24 al Legii cu privire la Guvern, la ora actuală, în Republica Moldova activează următoarele *alte autorități administrative centrale*: Biroul Național de Statistică; Agenția Relații Funciare și Cadastru; Biroul Relații Interetnice; Agenția Mold-silva; Agenția Rezerve Materiale și Agenția Turismului. [2]

Aceste autorități administrative centrale funcționează conform principiului de conducere unică exercitată de către directorii generali ai acestora, care sunt numiți și eliberați din funcție de către Guvern sau, în cazurile expres prevăzute de actele legislative speciale, de către Președintele Republicii Moldova la propunerea Guvernului. Modalitatea de constituire, reorganizare și dizolvare a acestor autorități administrative centrale este aceeași ca și în cazul ministerelor, adică de către Parlament prin: fuziune, divizare, separare, transformare. Activitatea acestora este coordonată și controlată de către Guvern prin intermediul prim-viceprim-ministrului sau al unuia dintre viceprim-miniștri desemnat de Guvern.

Legea stabilește detaliat competențele directorului general și atribuțiile directorului general-adjunct, precum și modalitățile de coordonare și control al activității altei autorități administrative centrale de către prim-viceprim-ministru și de viceprim-ministru.

Cât privește **autoritățile administrative centrale autonome**, după cum s-a menționat deja, prevederile Legii privind administrația publică centrală de specialitate se aplică acestora în măsura în care nu sunt reglementate și nu contravin dispozițiilor legilor speciale care reglementează activitatea autorităților respective. În același timp, aceste autorități sunt concepute ca fiind parte componentă a sistemului administrației publice centrale de specialitate.

La ora actuală, în Republica Moldova funcționează următoarele autorități administrative centrale autonome: Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică; Agenția Națională pentru Reglementare în Comu-

nicații Electronice și Tehnologia Informației; Agenția Națională pentru Protecția Concurenței; Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; Administrația de Stat a Aviației Civile; Banca Națională a Moldovei; Consiliul Coordonator al Audiovizualului; Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare; Casa Națională de Asigurări Sociale; Curtea de Conturi; Comisia Națională a Pieței Financiare; Comisia Națională de Integritate; Centrul Național Anticorupție; Centrul pentru Drepturile Omului; Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal; Serviciul de Stat de Arhivă; Serviciul de Protecție și Pază de Stat; Serviciul de Stat de Curieri Speciali și Serviciul de Informații și Securitate.

Modalitățile de organizare și funcționare a acestor autorități administrative centrale autonome sunt prevăzute în legile speciale și regulamentele care reglementează activitatea autorităților respective, ele găsindu-și o anumită reflectare în literatura de specialitate. [12]

Alături de reglementările privind particularitățile de organizare și funcționare a componentelor sistemului administrației publice centrale de specialitate, legea specifică și unele *dispoziții comune* privind organizarea și funcționarea ministerelor și altor autorități administrative centrale. Considerăm justificată această abordare, dat fiind faptul că prin aceasta se exclud posibilele repetări și suprapuneri, dacă s-ar examina fiecare tip de instituții în parte.

Astfel, art. 22 stabilește cadrul juridic de activitate a ministerului și altei autorități administrative centrale stipulând că, în activitatea sa, fiecare minister sau altă autoritate administrativă centrală se conduce de Constituția Republicii Moldova, de Legea cu privire la Guvern și de alte acte legislative, de decretele Președintelui Republicii Moldova, ordonanțele, hotărârile și dispozițiile Guvernului, precum și de regulamentul său de organizare și funcționare aprobat de Guvern.

Stabilind statutul juridic al ministerului și al altei autorități administrative centrale, legea specifică că acestea sunt persoane juridice de drept public. Ele obțin personalitate juridică din ziua intrării în vigoare a hotărârilor Guvernului prin care se aprobă regula-

mentele privind organizarea și funcționarea acestora sau din momentul indicat în actele normative în cauză și pierd personalitatea juridică odată cu abrogarea deciziilor de obținere a personalității juridice.

Vom menționa că legea varsă lumină asupra conținutului unor noțiuni folosite în activitatea administrativă, inclusiv în activitatea administrației publice centrale de specialitate, cum ar fi noțiunile de: misiune; funcții; atribuții.

Misiunea, conform art. 24, definește rolul fiecărui minister și al fiecărei autorități administrative centrale în sistemul instituțional al administrației publice centrale de specialitate, precum și viziunea strategică cu privire la realizarea politicii de stat în domeniile de activitate de care sunt responsabile. Ea reiese din direcțiile principale de activitate și din domeniile de competență ale Guvernului, care sunt încredințate unui minister sau altei autorități administrative centrale, și din prevederile actelor legislative speciale ce reglementează relațiile în domeniile de activitate încredințate acestora. Misiunea se realizează prin exercitarea de către autoritățile respective a anumitor funcții.

Funcțiile de bază ale ministerului și ale altei autorități administrative centrale reprezintă, conform art. 25, alin. (1), activitățile administrative care se desfășoară cu regularitate, menite să asigure realizarea integrală a misiunii acestora, având obligatoriu un rezultat al cărui beneficiar este un subiect extern pentru autoritatea în cauză. Într-o formă concentrată ele se rezumă la: realizarea politicii de stat în domeniile încredințate; reglementarea normativ-juridică a domeniului gestionat; supravegherea și exercitarea controlului de stat, inclusiv verificarea respectării prevederilor legislației; prestarea serviciilor publice; gestionarea sferei de competență. Aceste funcții de bază se concretizează în regulamentele privind organizarea și funcționarea ministerului și altei autorități administrative centrale.

Atribuțiile principale ale ministerului și ale altei autorități administrative centrale, conform art. 26, alin. (1), definesc acțiunile nemijlocite exercitate de un minister și de altă autoritate administrativă centrală pentru

realizarea funcțiilor lor de bază, rezultatele concrete ale acțiunilor date, precum și menționează sferele lor de aplicare sau beneficiarii finali ai rezultatelor acțiunilor respective.

Pornind de la aceasta, putem afirma că atribuțiile ministerului și ale altei autorități administrative centrale sunt mai numeroase decât funcțiile acestora, reprezentând, de fapt, o detaliere a lor într-o multitudine de acțiuni organizatorice, analitice, decizionale, de monitorizare și control, de întreținere a relațiilor cu beneficiarii de servicii și altele.

Într-o strânsă legătură cu misiunea, funcțiile și atribuțiile ministerului și ale altei autorități administrative centrale, legea mai stabilește *drepturile generale* ale acestora, precum și *responsabilitatea* miniștrilor și directorilor generali ai altor autorități administrative centrale, reieșind din locul și rolul acestora în sistemul administrativ.

Astfel, ministerele și alte autorități ale administrației publice centrale de specialitate dispun de un ansamblu de drepturi generale, care le permit să-și realizeze misiunea, funcțiile și atribuțiile prin primirea informațiilor necesare de la alte autorități publice, crearea diferitelor consilii consultative și comisii specializate, prin efectuarea activităților de control, fondarea întreprinderilor de stat, societăților comerciale cu capital integral sau parțial de stat, precum și să exercite funcții de fondator sau cofondator în administrarea acestora.

În ceea ce privește stabilirea responsabilității, vom menționa că miniștrii, în calitatea lor de membri ai Guvernului, sunt responsabili politic, în mod solidar cu ceilalți membri, pentru activitatea Guvernului și pentru actele acestuia în fața Parlamentului. De rând cu aceasta, miniștrii mai sunt responsabili personal în fața Primului-Ministru pentru activitatea ministerului pe care îl conduc și pentru domeniile de activitate încredințate acestuia. Această responsabilitate dublă derivă din funcția politică și cea administrativă exercitată de ministru. Cât privește directorii generali ai altor autorități administrative centrale, aceștia sunt responsabili personal pentru activitatea autorității pe care o conduc în fața prim-viceprim-ministrului sau a viceprim-ministrului responsabil de coordo-

narea și controlul activității acesteia, precum și, împreună cu aceștia, în fața Parlamentului.

Atât miniștrii cât și directorii generali ai altor autorități administrative centrale, fiind executori primari de buget, poartă răspundere personală pentru modul în care utilizează alocațiile aprobate autorităților pe care le conduc și pentru gestionarea optimă a fondurilor publice. Pe lângă răspunderea personală, în cazurile prevăzute de legislație, ei răspund disciplinar, civil, contravențional sau penal. Este important de menționat că aceste tipuri de răspundere pot interveni, după caz, și după expirarea mandatului.

După cum ministerele și alte autorități administrative centrale formează sistemul administrației publice centrale de specialitate, tot așa totalitatea subdiviziunilor structurale ale ministerului sau ale altei autorități administrative centrale reprezintă *sistemul administrativ* al acestora. De regulă, el include aparatul central al ministerului sau al altei autorități administrative centrale și structurile organizaționale din sfera lor de competență.

Un rol deosebit îi revine în acest sistem aparatului central, a cărei structură se aprobă de către Guvern și poate include *servicii, secții, direcții, direcții generale* fără personalitate juridică. Legea determină particularitățile fiecărei dintre aceste subdiviziuni care activează în baza regulamentelor aprobate, respectiv, de ministru sau de directorul general.

Cât privește structurile organizaționale din sfera de competență a ministerului sau a altei autorități administrative centrale, legiuitorul le specifică în două categorii: a) serviciile publice desconcentrate; b) instituțiile publice în care ministerul sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator.

Serviciile publice desconcentrate sunt constituite, reorganizate sau dizolvate de către Guvern la propunerea ministrului sau, după caz, a directorului general al altei autorități administrative centrale. Ministerul sau altă autoritate administrativă centrală poate avea servicii publice desconcentrate fără personalitate juridică, pe care le administrează în mod direct, precum și servicii publice desconcentrate în subordine care se constituie în calitate de structuri organizațio-

nale separate și care dispun de personalitate juridică. Structura și efectivul limită ale serviciilor publice desconcentrate ale ministerelor și altor autorități administrative centrale sunt stabilite de către Guvern. [11]

Serviciile publice desconcentrate ale ministerului sau ale altei autorități administrative centrale se amplasează pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale și pot fi grupate zonal. Acestea din urmă își exercită atribuțiile în câteva unități administrativ-teritoriale de nivelul doi. Conducătorii serviciilor publice desconcentrate se numesc în funcția publică și se eliberează din funcția publică, în condițiile legii, de către ministru și, respectiv, de către directorul general.

Instituțiile publice în care ministerul sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator se constituie pentru realizarea unor funcții de administrare, sociale, culturale, de învățământ și a altor funcții de interes public cu caracter necomercial. Aceste instituții publice se constituie, se reorganizează sau se dizolvă de Guvern, la propunerea ministerului sau altei autorități administrative centrale, ori, în cazurile stabilite expres de lege, de către Președintele Republicii Moldova, de ministru sau de directorul general.

Nomenclatorul serviciilor prestate de aceste instituții publice, mărimea taxelor la serviciile prestate contra plată, precum și modul și direcțiile de utilizare a mijloacelor speciale după tipurile lor se stabilesc de către Guvern, cu excepția cazurilor în care aceasta ține de competența Parlamentului. Conducătorii acestor instituții se angajează și se eliberează din funcție, în condițiile legislației muncii, de către ministru sau de către directorul general, dacă actele legislative care reglementează activitatea instituțiilor respective nu prevăd altfel.

Printre dispozițiile comune privind organizarea și funcționarea ministerelor și a altor autorități administrative centrale se înscrie și funcționarea organelor consultative, numite *colegii*. Acestea se formează de către Guvern la propunerea ministrului sau directorului general, pentru dezbaterile problemelor referitoare la activitatea și politicile promovate de minister sau de altă autoritate adminis-

trativă centrală. Din componența colegiului fac parte ministrul, care este și președintele colegiului, viceministri și secretarul de stat sau, respectiv, directorul general care este și președintele colegiului, directorii generali-adjuncți, șeful de cabinet și consilierii ministrului sau directorului general, conducătorii subdiviziunilor interne autonome ale aparatului central, precum și conducătorii structurilor organizaționale din sfera de competență a acestora. Membri ai colegiului pot fi și reprezentanții altor autorități administrative.

Soluțiile identificate și recomandările formulate în urma discuțiilor din cadrul colegiului ministerului sau al altei autorități administrative centrale se aprobă cu simpla majoritate a voturilor membrilor colegiului prezenți la ședință și se prezintă ministrului sau directorului general pentru adoptarea deciziei respective.

Activitatea ministerelor și a altor autorități administrative centrale este însoțită de emiterea *actelor administrative* cu caracter normativ și individual în conformitate cu procedurile administrative. Actele normative ale ministerelor și ale altor autorități administrative centrale pot fi revocate, suspendate ori abrogate de către Guvern în cazul necorespunderii acestora actelor legislative, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului sau pe motiv de oportunitate. Ele, de asemenea, pot fi contestate de către persoanele fizice și juridice în Guvern sau în instanța de contencios administrativ.

Legiuitorul se îngrijește și de reglementarea *asigurării activității* ministerelor și altor autorități administrative centrale, specificând că finanțarea și asigurarea tehnico-materială a activității acestora se efectuează din contul mijloacelor prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul corespunzător și al mijloacelor provenite din alte surse, conform legislației. De asemenea, se stipulează că condițiile de salarizare și garanțiile sociale ale personalului din cadrul ministerelor și ale altor autorități administrative centrale se stabilesc de legislația privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar și de cea privind salarizarea funcționarilor publici.

Analizând, în ansamblu, prevederile Le-

gii privind administrația publică centrală de specialitate, vom menționa că ea vine cu anumite elemente de noutate legislativă, și anume:

- se produce o anumită ordine și claritate terminologică și clasificatoare privind toate componentele sistemului administrației publice centrale de specialitate, care au fost examinate în prezentul studiu;

- și-au găsit reglementare atât dispozițiile comune privind organizarea și funcționarea ministerelor și a altor autorități administrative centrale, precum și particularitățile de organizare și funcționare a ministerelor, structurilor organizaționale din sfera lor de competență, precum și particularitățile de organizare și funcționare a altor autorități administrative centrale;

- identificarea și clasificarea principiilor fundamentale de organizare și funcționare a administrației publice centrale de specialitate în *organizaționale* și *funcționale* cu descrierea conținutului acestora și modalităților de aplicare a lor va contribui la implementarea unor practici avansate de activitate în sfera administrației publice centrale de specialitate;

- instituționalizarea funcției de Secretar de stat în ministere, deși cu o mare întârziere, urmează să aibă o influență benefică asupra

procesului de depolitizare a acestor autorități ale administrației publice și de asigurare a stabilității în funcție a funcționarilor publici angajați în ele, or, anume din cauza politizării excesive și fluctuației frecvente a cadrelor a avut de suferit și mai continuă să sufere calitatea activității acestor autorități publice;

- prin definirea clară a misiunii, funcțiilor de bază și a atribuțiilor principale ale ministerelor și ale altor autorități administrative centrale și prin excluderea suprapunerii și dublării în activitatea acestora, cu condiția respectării lor, se creează un mediu favorabil pentru sporirea și eficientizarea activității administrative.

În concluzie, considerăm că impactul social al Legii privind administrația publică centrală de specialitate se va manifesta la nivelul sistemului administrativ în ansamblu, prin consolidarea capacităților ministerelor, altor autorități administrative centrale de specialitate, în domeniile elaborării și promovării politicilor de dezvoltare sectorială și intersectorială, îmbunătățirea calității actului decizional la nivelul Guvernului și asigurarea unor relații benefice cu administrația publică locală și cu societatea civilă, fapt ce va contribui la modernizarea administrației publice din Republica Moldova.

BIBLIOGRAFIE

1. Constituția Republicii Moldova, Chișinău, 1994, cu modificările ulterioare.
2. Legea cu privire la Guvern nr. 64 din 31 mai 1990, cu modificările ulterioare // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 131- 133 din 26 septembrie 2002.
3. Legea privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98 din 4 mai 2012 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 160-164 din 03 august 2012.
4. Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435 din 28 decembrie 2006 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 29-31 din 02 martie 2007.
5. Legea nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 215-217/798 din 05 decembrie 2008.
6. Legea nr. 158 –XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 230-232 din 23 decembrie 2008.
7. Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 194-196 din 05 octombrie 2010.
8. Legea nr. 68 din 05 aprilie 2012 pentru aprobarea Strategiei naționale de descentralizare și a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de descentralizare pentru anii 2012-2015 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 143-148 din 13 iulie 2012.
9. Strategia de reformă a administrației publice centrale, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1402 din 30 decembrie 2005 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 1-4 din 06 ianuarie 2006.

10. Programul de activitate a Guvernului Republicii Moldova „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” pentru perioada 2011-2014, Chișinău, 2011.

11. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 735 din 16 iunie 2003 cu privire la structura și efectivul limită ale serviciilor publice desconcentrate ale ministerelor și altor autorități administrative centrale // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 123-125 din 20 iunie 2003.

12. Dulschi Ion, Autorități autonome ale administrației publice centrale // „Administrarea Publică,” revistă metodico-științifică trimestrială nr. 1, 2, 3, 2011.

13. Newton Stephen J., Sorocean Chiril ș. a., Perfecționarea structurii Guvernului Republicii Moldova este solicitată de realitate // „Momentul” din 05 februarie 1999.

14. Simboteanu Aurel, Administrația publică centrală // Chișinău, AAP, 1998.

15. Simboteanu Aurel, Reforma administrației publice în Republica Moldova // Chișinău, ed. „Museum”, 2001.

Prezentat: 01 noiembrie 2012.

E-mail: simboteanu@mail.ru